

“โรงเรียน” เป็นพื้นที่สาธารณะที่กำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535 ในการทำให้ “โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่” เกิดเป็นจริง จะเป็นการสร้างปราการปกป้องเยาวชนไทยจากพิษภัยบุหรี่ได้อย่างยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) จึงสนับสนุนให้มีการวิจัยเพื่อค้นหาเงื่อนไขปัจจัยที่จะทำให้ภารกิจนี้เดินหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ที่มา “หลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่”

แม้ว่าจะมีการกำหนดให้สถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่ แต่ยังไม่เพียงพอที่จะสร้างภูมิคุ้มกันจากการสูบบุหรี่ให้แก่นักเรียนได้

ที่ผ่านมา มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ จึงพัฒนา “หลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่” ขึ้น โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก อาจารย์ปัญญา ทรงเสรี ผู้อำนวยการศูนย์สร้างสรรค์ครูมืออาชีพ และคณะครูนักทรงรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ เป็นผู้ร่างหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา “โรงเรียนปลอดบุหรี่”

การวิจัยเชิงทดลองนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้หลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สถานที่วิจัยได้แก่ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล รวม 11 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง โดยเป็นโรงเรียนที่มีครูนักทรงรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ที่มีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 1,212 คน และ

ครู จำนวน 11 คน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตัวอย่าง 11 โรงเรียน ระยะเวลาในการทดลองใช้หลักสูตร 1 ภาคการศึกษา (4 เดือน)

หลักสูตร กับ การสูบบุหรี่ ส่งผลแค่ไหนกับ “วัยรุ่น”

ด้านพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สูบบุหรี่และไม่เคยลองสูบบุหรี่ ร้อยละ 84.2 มีจำนวนหนึ่งเคยลองสูบบุหรี่และเคยสูบบุหรี่แต่ปัจจุบันไม่สูบบุหรี่ แต่ที่น่าสนใจคือมีนักเรียนจำนวนหนึ่ง ร้อยละ 0.7 ที่ปัจจุบันยังสูบบุหรี่ นักเรียนส่วนมาก ร้อยละ 33.9 ลองสูบบุหรี่ครั้งแรกเมื่ออายุ 13 ปี เหตุผลของการลองสูบบุหรี่ครั้งแรก คืออยากลอง รองลงมา คือ เพื่อนส่งบุหรี่ให้

ความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของนักเรียน ก่อนเรียนหลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่ นักเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 94.9 มั่นใจว่าตนเองไม่มีโอกาสสูบบุหรี่ในช่วง 1 ปีนี้แน่นอน แต่พบว่านักเรียนจำนวนถึง 62 คน ร้อยละ 5.1 คิดว่าตนเองมีโอกาสสูบบุหรี่ ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง หลังเรียนหลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่ นักเรียนที่มั่นใจว่าตนเองไม่มีโอกาสสูบบุหรี่ในช่วง 1 ปีนี้แน่นอนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการเรียนหลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่ ร้อยละ 96.2 แต่ก็ยังพบว่านักเรียนจำนวน 46 คน ร้อยละ 3.8 ที่คิดว่าตนเองมีโอกาสสูบบุหรี่ในช่วง 1 ปีนี้แน่นอน ซึ่งพบในนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง

ความรู้เรื่องบุหรี่ หลังเรียนหลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่ นักเรียนมัธยมศึกษาในภาพรวมและรายกลุ่มย่อยมีความรู้เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) โดยนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีความรู้เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 อย่างมีนัยสำคัญ

มุมมองของนักเรียน

เจตคติต่อการสูบบุหรี่ หลังเรียนหลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่ นักเรียนมัธยมศึกษาในภาพรวมและรายกลุ่มย่อยมีเจตคติต่อการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณต่อการสูบบุหรี่ หลังเรียนหลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่นักเรียนมัธยมศึกษาในภาพรวมและรายกลุ่มย่อยมีความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณต่อการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สูงเม่น กับ “กระบวนการแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วม”

โครงการ “ร่วมมือร่วมใจเพื่อสร้างโรงเรียนปลอดบุหรี่” กำหนดให้นักเรียนและภาคีเครือข่ายต่างๆ อาทิ บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง เจ้าของร้านค้า ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และโรงพยาบาลในพื้นที่ ได้มีส่วนร่วมทั้งกระบวนการ ตั้งแต่การรับรู้ปัญหา การค้นหาสาเหตุ การกำหนดแนวทาง กิจกรรม และการรับทราบผลการดำเนินกิจกรรมแก้ปัญหา โดยได้กำหนดรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- **การป้องกันไม่ให้เริ่มลองสูบบุหรี่** โดยนักเรียนแกนนำจัดกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ และความตระหนักถึงพิษภัยจากบุหรี่ และจัดตั้ง “ชมรมคนรุ่นใหม่ห่างไกลบุหรี่”
- **การลด ละ เลิก** มีการจัดตั้ง “ศูนย์ช่วยเหลือเลิกสูบบุหรี่” ประจำโรงเรียน และศูนย์รวมข้อมูลข่าวสารการเลิกบุหรี่ และมีกิจกรรมการบำบัดที่สอดคล้องกับสภาพความพร้อมในการเสติดนิโคติน รวมถึงการจัดระบบการติดตามผล ทั้งนี้ จากผลการติดตามของนักเรียนแกนนำร่วมกับพยาบาลโรงพยาบาลสูงเม่น พบว่ามีนักเรียนสมัครใจเข้าร่วมจำนวน 60 คน คิดเป็น ร้อยละ 62.5 ของนักเรียนที่สูบบุหรี่ นอกจากนี้ จากการประเมินผลการบำบัด/ช่วยเหลือบุหรี่ของเจ้าหน้าที่ผู้ให้การบำบัด พบว่า ร้อยละ 40 สามารถเลิกสูบบุหรี่ มีพฤติกรรมลดละการสูบบุหรี่ได้ และอีก ร้อยละ 60 แสดงความจำนงเลิกสูบบุหรี่
- **การปกป้องผู้ไม่สูบบุหรี่** นักเรียนแกนนำมีการกำหนด “เขตปลอดบุหรี่” และจัดตั้ง “คณะกรรมการสอดส่องและเฝ้าระวังการสูบบุหรี่” ผลที่เกิดขึ้น คือ จำนวนผู้สูบบุหรี่ไม่เพิ่มขึ้นจากการสำรวจก่อนดำเนินการ และกลุ่มนักเรียนที่สูบบุหรี่มีพฤติกรรมลดละการสูบบุหรี่ และหลังจากที่มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมพบว่า สถานที่ที่พบการสูบบุหรี่ลดลงจาก 9 แห่ง เหลือเพียง 1 แห่ง คือ หลังห้องน้ำโรงเกษตรที่พบเห็นเศษบุหรี่

ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัย

1. การดำเนินงานนโยบายโรงเรียนหรือสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ควรให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนแก้ไขปัญหาและร่วมดำเนินกิจกรรม
2. สถานศึกษาควรมีนโยบายเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ที่ชัดเจน และผนวกกิจกรรมรวมถึงการบูรณาการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับบุหรี่เข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร หรือรูปแบบของกิจกรรม
3. การดำเนินงานกิจกรรมช่วยเหลือบุหรี่ ควรได้รับคำแนะนำหรือดำเนินการโดยวิชาชีพเฉพาะ จะทำให้การเลิกบุหรี่มีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. ควรมีการศึกษาต่อยอดเพื่อพัฒนารูปแบบที่ได้จากการศึกษาค้นคว้านี้ ในด้านการเปรียบเทียบ ก่อน-หลัง การดำเนินงาน และศึกษาประสิทธิผลในระยะยาวของรูปแบบการดำเนินงาน

ผลิตโดย ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.)
วิทยาเขตราชวิถี มหาวิทยาลัยมหิดล 420/1 อาคารอเนกประสงค์ ชั้น 5 ถ.ราชวิถี เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0-2354-5346 โทรสาร: 0-2354-5347 อีเมล: webmaster@trc.or.th

ร่วมมือร่วมใจสร้าง “โรงเรียนปลอดควันบุหรี่”

ชื่องานวิจัยและผู้วิจัย
1. โครงการร่วมมือร่วมใจเพื่อสร้างโรงเรียนปลอดบุหรี่ กรณีศึกษาโรงเรียนสูงเม่นชัยภูมิ
จังหวัดแพร่ ปกรณ์ วัชรกุล, จิรพันธ์ ชัดชา และ อนุชา กงกค
2. ผลของการใช้หลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดย มณีรัตน์ ธีระวัฒน์,
สุปรียา ต้นสด, นรรัตน์ อาม่า, วิทยา เทียนจง และ พงศ์พันธ์ อ้นตระกูลงานนี้

มุมมองจากครูผู้สอน

ด้านความพร้อมของผู้สอน ครูส่วนมาก ร้อยละ 36.4 คิดว่าตนเองมีความพร้อมในระดับหนึ่ง แต่ไม่เพียงพอที่จะสอนทุกแผน ต้องมีการอบรมเพิ่มเติมก่อนสอน ครู ร้อยละ 27.3 เห็นว่าตนเองมีความพร้อมไม่เต็มร้อยในการสอนเนื่องจากมีภาระงานหลายด้าน และเวลาจำกัด บางครั้งวางแผนแล้วแต่ไม่ได้สอนเนื่องจากมีกิจกรรมอื่นแทรกเข้ามา ทำให้ต้องเลื่อนไปจัดเป็นสอนเสริม

ด้านเนื้อหาหลักสูตร ครูทุกคนเห็นว่าเนื้อหาเริ่มมากเกินไป โดยส่วนมาก ร้อยละ 45.5 ให้เหตุผลว่า เนื้อหาของหลักสูตรมีความสำคัญ แต่ถ้านำมาสอนทั้งหมดทุกแผนในนักเรียนชั้นเดียว มากเกินไป และทำให้เด็กเบื่อและไม่สนใจที่จะเรียน ครู ร้อยละ 36.4 เห็นว่าเนื้อหามากเกินไป ควรตัดบางเรื่องออก เช่น เรื่องประวัติความเป็นมาของบุหรี่ สารพิษ หรือผลกระทบ

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.5 เห็นว่ากิจกรรมบางกิจกรรมใช้เวลาเยอะเมื่อนำมาจัดให้นักเรียนทำกิจกรรม ซึ่งนักเรียนในห้องมีจำนวนมาก และถ้าเป็นชั้นที่ต้องอธิบายมากทำให้ใช้เวลาไปมากเวลา 50 นาที จึงไม่พอที่จะสอนได้ครบเนื้อหา หรือทำได้ทุกกิจกรรม รองลงมาเห็นว่า ใบบางมีมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนดไว้ ทำให้สอนได้ไม่ครบทุกกิจกรรมใน 1 คาบ 50 นาที ร้อยละ 45.5

ด้านสื่อประกอบการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.6 เห็นว่าควรมีการจัดทำคู่มือหรือเอกสารแจกให้เด็กได้อ่านเพิ่มเติม รองลงมาเห็นว่าสื่อในบางกิจกรรมต้องจัดเตรียมเองซึ่งครูไม่มีทักษะในการทำ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดทำสื่อให้ ร้อยละ 45.5

ด้านระยะเวลาในการสอน ครูส่วนมาก ร้อยละ 45.5 เห็นว่าการสอน 2 ชั่วโมงเป็นเวลาที่นานเกินไป ไม่เหมาะสม ควรจัดให้สอนแค่ 1 คาบ 50 นาทีที่จะเหมาะสมและสามารถสอนได้แต่จะต้องตัดกิจกรรมบางกิจกรรมออกเนื่องจากกิจกรรมมีมากเกินไป ทำให้สอนได้ไม่ครอบคลุมและไม่สามารถทำกิจกรรมได้ครบ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร ครูส่วนมาก ร้อยละ 54.5 เห็นว่าควรมีการประชุมผู้บริหารหรือชี้แจงให้ผู้บริหารทราบ เพื่อจะได้ให้ความสำคัญและสนับสนุนให้ใช้หลักสูตร รองลงมาเห็นว่าครูที่จะสอนควรจะได้อบรมความรู้เรื่องบุหรี่เพิ่มเติม เพราะบางหัวข้อยังมีความรู้ที่ไม่ลึกซึ่งทำให้สอนได้ไม่ละเอียด และจัดทำสื่อหรือเอกสารความรู้แต่ละหน่วยแจกให้ครูเพื่อจัดให้กับนักเรียนอย่างเพียงพอก่อนจะเริ่มสอน ร้อยละ 36.4

ความคิดเห็นของนักเรียนต่อหลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่

นักเรียนมัธยมศึกษาส่วนมาก ร้อยละ 52.3 เห็นว่าเป็นเนื้อหาที่ดี มีประโยชน์ทำให้เข้าใจโทษและพิษภัยจากบุหรี่ รู้ว่าจะป้องกันตนเองจากการสูบบุหรี่ได้อย่างไรและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านวิธีการสอนของครู นักเรียนมัธยมศึกษาส่วนมาก ร้อยละ 47.7 เห็นว่าครูสอนโดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีการแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม แจกใบบางประกอบการทำกิจกรรม และมีการให้นักเรียนได้ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเอง

ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน นักเรียนมัธยมศึกษาส่วนมาก ร้อยละ 63.1 เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นแบบสบายๆ เป็นกันเอง มีบรรยากาศดี นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนดี มีการแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมทำให้สนุกสนาน สำหรับนักเรียนที่เรียนในชุมนุม ร้อยละ 18.5 เห็นว่า บรรยากาศในการเรียนดี สนุกสนานไม่เคร่งเครียดและคนไม่เยอะจนเกินไป

ด้านระยะเวลาในการสอน นักเรียนเกือบทั้งหมด ร้อยละ 98.5 เห็นว่าครูใช้เวลาในการสอนครั้งละ 1 คาบ คือ 50 นาที และสอนเพียงสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เหมาะสมดีแล้ว

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่ นักเรียนส่วนมาก ร้อยละ 27.7 เห็นว่า ถ้าจะมีการสอนเรื่องบุหรี่ ควรสอนให้นักเรียนมัธยมต้นจะดีกว่า เพราะเป็นการปลูกฝังตั้งแต่ต้น นักเรียน ร้อยละ 24.6 เห็นว่าควรมีการสอนเรื่องโทษและพิษภัยของบุหรี่ สภาพทางจิตใจของผู้สูบ และควรแสดงผลเสียของบุหรี่ให้ชัดเจน และมีสื่อประกอบการสอนที่ทำให้เห็นภาพชัดมากกว่านี้ รวมทั้งควรมีการจัดให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการปฏิเสธเมื่อมีคนชวนให้สูบบุหรี่ด้วย

ก้าวต่อไปของ “หลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่”

ข้อเสนอแนะจากครูผู้สอน

ครูเกือบทุกคน คือ ร้อยละ 90.9 เห็นว่า ควรปรับปรุงเนื้อหาให้กระชับและครอบคลุม และใช้เวลาแค่ 1 คาบ 50 นาที และควรนำไปใช้ในกลุ่มสาระสุขศึกษา จะเหมาะสมที่สุด เพราะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพมากกว่าที่จะสอนในวิชาอื่นๆ

ข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร

1. หลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่ควรนำไปใช้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนควรมีการมอบหมายให้มีครูรับผิดชอบโดยตรง เพื่อให้ครูสามารถบริหารจัดการการสอนได้อย่างแท้จริง
2. การสอนหลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่ในระดับชั้นเรียน ควรเริ่มตั้งแต่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมีการสอนที่ต่อเนื่องในชั้นมัธยมศึกษาชั้นอื่นๆ จนจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเป็นการสร้างเสริมความรู้และทักษะชีวิตให้นักเรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
3. กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดให้โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทุกโรงเรียน มีการจัดชุมนุมเกี่ยวกับบุหรี่ขึ้นอย่างน้อย 1 ชุมนุม เพื่อให้นักเรียนที่สนใจได้เลือกเรียน และเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือเผยแพร่แนวทางการป้องกันการสูบบุหรี่ในเยาวชน
4. ผู้บริหารโรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมกันพัฒนาหลักสูตรหรือโปรแกรมการเลิกสูบบุหรี่ให้กับนักเรียนในโรงเรียน ควบคู่กับการใช้หลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่ เพื่อช่วยให้นักเรียนที่สูบบุหรี่หรือติดบุหรี่สามารถเลิกสูบได้ และควรมีกิจกรรมช่วยครู หรือบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียนที่สูบบุหรี่ให้เลิกสูบบุหรี่ด้วย เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียน จะนำไปสู่ “โรงเรียนปลอดบุหรี่” ได้จริง
5. สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่ เพื่อช่วยให้ครูเกิดความชำนาญ และมั่นใจในการใช้หลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่

มองไกลไปที่ “สูงเม่น”

กลุ่มเยาวชนในโรงเรียนสูงเม่นชนูปถัมภ์เป็นกรณีศึกษาหนึ่งในการพัฒนาสู่ “โรงเรียนปลอดบุหรี่” เครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนให้เกิดโรงเรียนปลอดบุหรี่ คือ **กระบวนการวางแผนและการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม** (Appreciation Influence Control: AIC) ตั้งแต่การทำแบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม ตลอดจนการทำเวทีประชาคม เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานและการประเมินผลร่วมกัน

ข้อมูลพื้นฐาน “การสูบบุหรี่ของนักเรียน”

- “นักเรียนนักสูบ” 2 ใน 3 สูบในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 33.7 สูบบุหรี่ที่บ้าน และกลุ่มตัวอย่างเกิน

ครึ่งหนึ่งหรือ ร้อยละ 66.3 สูบบุหรี่ที่โรงเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า 1 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่างหรือ ร้อยละ 28.3 สูบบุหรี่เป็นครั้งแรกในตอนเช้าจนเป็นกิจวัตรประจำวัน ร้อยละ 45.6 สูบเป็นบางวัน และ ร้อยละ 26.1 ไม่เคยทำเลย

- **เพื่อนสนิทสูบบุหรี่** ปัจจัยนำพาสำคัญ บุคคลที่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่และมีอิทธิพลต่อกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดคือ เพื่อนสนิท ร้อยละ 36 พ่อ ร้อยละ 31 และ แม่ ร้อยละ 9.6
- **ค่าขนมเกือบครึ่งลอยไปกับควันบุหรี่** ในเวลาภายใน 1 เดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เงินซื้อบุหรี่เดือนละ 301-400 บาท (ร้อยละ 33.6) รองลงมาคือ เดือนละ 201-300 บาท (ร้อยละ 23.7) และเดือนละ 101-200 บาท (ร้อยละ 17.4) ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เงินซื้อบุหรี่มากถึงเดือนละ 401-500 บาท และจำนวน 500 บาทขึ้นไป มีสัดส่วนถึง ร้อยละ 19.9 ในขณะที่เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้ประมาณ 1,001-1500 บาท (ร้อยละ 47.8) เมื่อเทียบกับค่าบุหรี่ที่ต้องจ่ายรายเดือนส่วนใหญ่ราว 301-400 บาท จะเห็นได้ว่า เงินที่ได้รับเกือบครึ่งหนึ่งเสียไปกับการซื้อบุหรี่
- **1 ใน 3 ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือในการเลิกสูบ** ช่วงระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา มีกลุ่มตัวอย่างที่เคยลองเลิกสูบบุหรี่ ร้อยละ 77.2 ประมาณ 1 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่าง หรือ ร้อยละ 27.2 ระบุว่า ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือหรือคำแนะนำใดๆ ส่วนกลุ่มที่ได้รับความช่วยเหลือหรือคำแนะนำ ร้อยละ 44.6 มาจากครอบครัว และจากเพื่อน ร้อยละ 28.2 แต่ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ เหตุผลประการสำคัญในการเลิกสูบ คือ ครอบครัวไม่ชอบ ร้อยละ 40.0 เนื่องจากสุขภาพ ร้อยละ 25.7 เพื่อนไม่ชอบ ร้อยละ 14.2 ผลจากการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ร้อยละ 8.7 กลัวบทลงโทษที่รุนแรงของโรงเรียน ร้อยละ 5.7 และประหยัดเงิน ร้อยละ 5.5

